

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 507 בס"ד ערש"ק פר' שלח (ספרד) כ"ד סיון תשע"ה

פנינים יקרים

שלח לך וגו' אשר אני נותן לבני ישראל וגו' (י"ג, ב') ענין המרגלים אף שהיו אנשים גדולים אבל נצרך להם יותר לידע לדבוק בהשי"ת ולא לסמוך על עצמו, מדויק בזה שכתוב אשר אני נותן לבני ישראל ובוה שיש להם התקשרות בהשי"ת יכירו וידעו שהכל מן השי"ת והוא יתב"ש הבטית את ארץ ישראל לאבות. וכשהמרגלים הלכו בכוחם הסתכבו...

כל העדה כולם קדושים ובתוכם ה' וגו' (ט"ז, ג')... יש יצר הרע בעולם שמניח לך לעסוק בתורה תפלה ומצוות רק דבר אחד הוא רוצה שתדע שעשית!

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (י"ג, ט"ז) פרש"י התפלל עליו י-ה וישעך מעצת מרגלים. טבעו של עניו הוא שלא להיות תקיף בדעתו ותמיד מבטל את דעתו מפני דעת הזולת, המרגלים הרי היו נשיאים של שבטים ואנשי שם, היה משה חושש איפוא שמא יבטל יהושע את דעתו בפני דעתם מחמת ענוותנותו על כן התפלל עליו י-ה וישעך מעצת מרגלים, כי בהנהגת העם אי אפשר לנהוג תמיד בענוה, כדי להבחין בזה צריכים ס"ד מיוחדת לזאת התפלל עליו.

ויקרא משה להושע בן נון יהושע (י"ג, ט"ז) פרש"י התפלל עליו י-ה וישעך מעצת מרגלים. תמיד היה יהושע מתפלל לפני הרבש"ע ומבקש ממנו ישועה, על כך מרמו השם "הושע" שפירושו אלי הושע נאו לפיכך קרא לו משה רבינו בשם יהושע שבדבר זה גופא כבר מובטחת לך הישועה כי בזה שהתפללת תמיד לישועה מזה גופא כבר נושעת...

ויהם כלב את העם אל משה ויאמר עלה נעלה וירשנו אותה (י"ג, ל') מפרש רש"י עלה נעלה אפילו בשמים והוא אומר עשו סולמות ועלו שם נצליח בכל דבריו. הכוונה בדברי כלב על פי רש"י: הן אמת שלא בבת אחת יכולים וחיילים להעפיל השמימה אלא קימעה קימעה, מעלה אחרי מעלה בדרך שעולים בסולם. על כן נשתדל לעלות קימעה עד אשר נגיע אל מדרגת הקדושה העליונה...

טובה הארץ מאד מאד, אם חפץ בנו ה'... אך בה' אל תמרדו (י"ד, ז') יש כענין ג' צדופים, טובה הארץ וכו', אם חפץ בנו ה', אך בה' אל תמרדו. והכוונה בזה כי יש בכוחה של ארץ ישראל לסייע לו לאדם כי יתעלה במעלות הקדושה ויזכה למדרגות רמות, אך במה דברים אמורים כשהאדם עמל ומתייגע מתוך רצון אמיתי להיות טוב. כי אם חלילה להיפך אזי מתגבר כוחו של היצר פי כמה מן הרגיל דייקא מכוחה של ארץ ישראל. ועלול ליפול מטה מטה וזה מה שאמר הכתוב טובה הארץ מאד מאד וניתן לזכות למדרגות רמות אך התנאי בזה שירצה להתחבר לרצונו של הקב"ה ואם ח"ו בה' תמרדו התוצאות יהיו הפוכות ועלול ליפול מטה מטה וד"ל.

סר צלם מעליהם (י"ד, ט') יהושע וכלב אמרו כך: רק נדמה לכם כי ראייתם ענקים וערים בצורות בשמים, כאשר תתאזרו בבטחון ובעזו להתקרב אליהם אז תיווכחו לראות שאין זה אלא צל בלבד אשר יגזו ויסור עם המגע הראשון, וזהו סר צלם מעליהם אם תחיו בבטחון שה' אתנו וממילא אל תיראום. (שפת אמת)

פקד עון אבות על בנים (י"ד, י"ח) השי"ת 'מפחית' (כמו פירוש הכתוב לא 'נפקד' ממנו איש) את עוון האבות בשל הבנים, אם הבנים כשרים וטובים מתכפרים עוונותיהם בזכות הבנים כדרשת חז"ל ברא מזכה אבא. (הכתב והקבלה)

הגנו ועלינו אל המקום אשר אמר ה' כי חטאנו (י"ד, ט') וצ"ב אם בני ישראל אמרו "חטאנו" הרי חזרו בתשובה ולמה איפוא נעשו? אלא שבפעם לא הודו כי חטאו אלא אמרו שה' אמר עליהם שהם חטאו. על זה אמרו אם ה' אומר עלינו שחטאנו ולכן הגנו חוזרים בתשובה וְעָלִינוּ מִיד. תשובה כזאת אינה עשויה להתקבל כי צריכה להיות מלווה בתרומה כנה וראויה.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

507
2

שיחת א"י ר' אשר זיע"א פרוש תנ"ך - פארס האבא לזכור ע"ה

אמרתי לו: זה נקרא אמונה, אדם לא יודע כלום מה שהוא עושה. לא משנה מה הוא עושה, הוא לא עושה כלום, וזהו היסוד הדעת. ומבשרי אחזה אלוהה - מבשרי, ממני בעצמי, מזה שאינני יודע להיכן אני הולך - אחזה אלוהה, אני מאמין שזה הוא, ואני רואה את הסיבה שנסתבבה ממנו.

האברך היה כמשתומם, והודה: אני מוכרח להתחיל להאמין. כל החיים שלי - למעלה משלושים שנה - לא ידעתי מהי אמונה, עוד לא הייתה לי אמונה בחיים שלי. אני מוכרח להאמין שיש משהו. הנה מי שלח אותי לכאן? אינני יודע. ואת מי מצאתי? אותך, שהיית זקוק לי בגלל שהיית צריך רכב, ואתה מספר לי שרצית ללכת למקוה, למרות שלא התחשק לי להגיע הביתה אחרי הדלקת נרות לא היתה לי ברירה והלכנו, ולבסוף עוד הגענו בזמן.

זוהי אמונה, לדעת שהוא - סיבת כל הסיבות - מסובב את הסיבות. וזהו אורו של משיח. וחסרון האמונה הזו הוא הגלות, שהשכינה היא בגלות, במכאובים, מפני שאף אחד לא עולה בדעתו להתעורר מהסיבות שנשלחו אליו לחיות עם השכינה הקדושה, ו"מבשרי" - ממנו בעצמו, להגיע ל"אחזה אלוהה", אף אחד. כל אחד כאוב מהמכאובים שלו, ולא משנה ממה, הוא כאוב, והוא לא חושב ולא חי את הסיבות שמסובבים אליו, ולא חי עם סיבת כל הסיבות. הוא חי במציאות שלו, במציאות של המכאובים שלו. וכשהוא חי במציאות הזו הוא לא חי עם הרבש"ע. במציאות הזו אין אף אחד, יש רק תוהו ובוהו. המציאות שלו היא תוהו ובוהו. ואיפה נמצא המשיח האמיתי,

מבקשים תמיד שיבוא משיח ולא יודעים מה זה משיח. זה שלאדם לא טוב והוא מבקש שיבוא משיח ויהיה טוב, וכי לזה יקרא משיח? האם זה משיח?

משיח ענינו היסוד הדעת, שמסיחים את הדעת, דהיינו אמונה פשוטה, כמו שאמרו אין בן דוד בא אלא בהיסוד הדעת, ומהי אמונה פשוטה? ביום שישי האחרון לפנות ערב הייתי צריך ללכת למקוה, יצאתי מהבית והתחלתי ללכת עד שהתעייפתי ולא יכולתי להמשיך. רציתי לחזור ולא יכולתי. פתאום אני רואה איש למולי, הבטתי לראות מי הוא, וכשהתקרב אני רואה אברך מוכר. שאלתי אותו "מה אתה עושה פה", והוא עונה "אינני יודע", "מה פרוש אינך יודע" אמרתי לו "אתה באת לקחת אותי". כששמע שעדיין לא הייתי במקוה אמר לי שאם ארצה יקח אותי למקוה, אך מי יודע אם נספיק מכיון שעוד חצי שעה הדלקת הנרות. אמרתי לו תביא אותי למקוה וכבר נסתדר, נגיע הביתה להדלקת הנרות. וכך הוה. הגענו בדיוק בזמן. בדרך הוא אומר לי שהוא לא יודע מה פרוש "אמונה", נענית לו: יהודי חי כ"כ הרבה שנים ועדיין לא יודע מהי אמונה? הבט וראה: מי שלח אותך לכאן, אני יצאתי לדרך והתעייפתי, לא ידעתי איך אני מגיע עכשיו הביתה, אינני יכול ללכת ברגל. מה עשה הרבש"ע, אתה יצאת מהבית, והוא הכניס לך בראש רעיון ללכת, ואתה בעצמך לא ידעת להיכן, הרי אף פעם לא הגעת לכאן בזמן כזה, ביום שישי לפנות ערב. והוא אמר לי נכון, קרה לי דבר מוזר, יצאתי מהבית מבלי לדעת לאן, והגעתי לכאן.

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א

המשך מעמ' קודם

507

אבל לולי הסיבות הללו - וחטאתי נגדי תמיד, וממילא "מבשרי", מן הפחיתות שלי, שכל הזמן עומד לפגום, "אחזה אלוהה" - ע"י זה שאני רואה שאתה קיים ומסובב הסיבות שלא אפגום.

והאדם שמונח במחשבות אלו (שהוא אינו עושה כלום והכל הרבש"ע) כל ימיו, כל נשימה ונשימה, זה נקרא 'היסח הדעת'. כי הסיבות של האמונה מגיעות אליו בהיסח הדעת, כמו אותו אברך שאמר אני מוכרח להאמין שיש אלוקים בעולם. וזה נקרא משיח. שהאדם לא שוכח לרגע את עצמו, מהי המציאות שלו, וכל נשימה הוא חי בסיבות, שכל מה שהוא עושה הכל הרבש"ע מסובב סיבות שיעשה כך. כי בגלל הרשעות שלו - ובכל אדם יש רשעות מרשעות הגויים - הוא מכיר ויודע שהוא לא יכול לעשות כלום, והכל הוא מסיבת כל הסיבות. ומתוך שמכיר את הרשעות שלו הוא חי ב"חטאתי נגדי תמיד", "כי פשעי אני אדע" איזה חוטא ופושע אני. מתוך זה הוא חי ברשעות שלו, ואז הוא יכול לחיות בבחינת היסח הדעת של הגאולה ושל המשיח. כי כאשר הוא מרגיש ("דערהערט") את עוצם רשעותו, והוא חי בהרגשה זו כל נשימה ונשימה, וכאשר יש לו ישועה הוא עומד ורואה שכל רגע יש סיבה אחרת - הוא מוכרח להאמין שיש בורא. אבל ללא הסיבות הוא לא יוכל לדעת את האמונה מעצמו, כי מציאות הרשעות שלו גורמת שהוא לא יכול לעשות מאומה. ואם כן כל מה שהוא ומה שיש בו זה הכל מכח הסיבה.

איפה הגאולה האמיתית, בסיבות שהקב"ה שולח לנו, אני לא היה לי מקוה ולא מכונית, והוא שולח לי את האברך. זה נקרא אמונה. אותו אברך אמר לי אני מוכרח להאמין שיש מנהיג לבירה, מי הביא אותי לכאן? בשביל מה באתי? ואת מי מצאתי? היתכן שזה לא סיבת כל הסיבות?! זו היתה סיבה ממסבב כל הסיבות!

אמנם, אחרי שהקב"ה שולח לאדם סיבות, והוא רואה ומכיר את סיבת כל הסיבות, הוא לא נשאר לחיות למעלה מן הטבע בדרגה הזו של סיבות, הוא חוזר למציאות הנראית. כי כך נוצרנו באופן שכזה, כי באם האדם יחיה רק את הסיבות ולא יחיה את המציאות שלו, את המציאות הפחותה שלו, ולא יהיה "וחטאתי נגדי תמיד", הוא יכול להיות כופר בעיקר. מכיון שהוא עלול לחשוב שהוא צדיק גמור, ויגיע לכך שיאמר בחנני ה' ונסני צרפה כליותי. אפילו דוד מלך ישראל חי וקיים אמר "בחנני ה' ונסני צרפה כליותי" צרף כליותי ותמצאני נקי. הרגתי את יצרי, ולבי חלל בקרבי. ולכן הוא היה מוכרח לקבל פגם בשורש שלו, במידת אהבה, בכדי שיראה שהוא לא שליט על עצמו, ויש בורא ומנהיג לכל הברואים שהוא סיבת כל הסיבות ומזה שלא יכל לעמוד בנסיון הזה למד לדעת "כי פשעי אני אדע וחטאתי נגדי תמיד", שאני חוטא ופושע, ולמה, בגלל "וחטאתי נגדי תמיד" שאני תמיד פוגם, אין נשימה שאני לא פוגם. אף שלא כל הזמן הוא פוגם בפועל, מצד עצמי אני חוטא ופוגם כל הזמן, ורק הקב"ה מסבב את הסיבות שאני לא אפגום,

בבואכם אל הארץ אשר אני מביא אתכם שמה, והיה כאכלכם מלחם הארץ תרימו תרומה לה' (ט"ז, י"ז)
האדם נברא עם צרכים למען יעלה האדם את הצרכים הגשמיים אל השי"ת, זהו שאמרה תורה
בבואכם אל הארץ - הצרכים הגשמיים - אוכל שתיה וכד'. זכור תזכרו את אשר אני מביא אתכם שמה -
לצרכים הגשמיים כדי שתהיו רעבים ותאכילו ובכדי שתרימו תרומה לה' להעלות את כל המאכלים
להשי"ת.

ראשית עריסותיכם חלה תרימו תרומה (ט"ז, כ) כל יאמר האדם: בימי נעורי נעשה חיים.... - כענין שמח
בחור בילדותך, ולעת זקנה אהפוך לירא שמים. אמרה תורה ראשית עריסותיכם תרימו תרומה
לה' - עוד בראשית חייכם כלומר בימי נעוריכם כבר אז עליכם לקדש את חייכם ולהרימם אל צרכי הבורא
יתב"ש...

וכי תשגו ולא תעשו את כל המצוות האלה (ט"ז, כ"ב) איתא במדרש למה נסמכה פרשת עבודה זרה לפרשת
חלה, לומר לך כל המקיים מצות חלה כאילו כופר בעבודה זרה. מצות הפרשת חלה מסמן האמונה כי
הכל ניתן לו מאת השי"ת. הפרשה זו מהווה כפירה מובהקת ביותר בעבודה זרה ובאשליית השוא של כוחי
ועוצם ידי עשה לי את החיל הזה.

ונתנו על ציצת הכנף פתיל תכלת (ט"ז, ל"ה) 'ציצית' גממריה 'צדקות' תכלת מדמה להקב"ה, וזהו ונתנו על
ציצת פתיל תכלת כי תכלת לבד לא יביא להדמות להקב"ה.

ויקח קרח (ט"ז, א') ביקש קרח לקחת לעצמו גדולה ושררה ולכן לא היה הדבר כשר. טובה גדולה רק
כשנותנים אותה מן השמים. בכוחות עצמו אין אדם יכול לקחתה...

ויקח קרח (ט"ז, א') תרגומו ואתפלג קרח. ההיפך של התכנסות וחבור אל הצדיק. בתחילת סדר "דברים"
בדברי התוכחה מוזכר "חצרות" פרש"י שהוא מכון למחלוקת של קרח. הרמז לזה שכן ערוב חצרות
הופכים הרבה חצרות לרשות יחיד אחת כי כולם מצטרפים לכזית אחד ונעשים כולם כאיש אחד. וכאשר
איתפליג קרח נעשה 'חצרות ללא עירוב'... על כעין זה נאמר על קרח מה ראה לשטות זו...

(שש"ק בשם חדושי הרי"ם)

רב לכם בני לוי (ט"ז, ו') רש"י: קרח שפקח היה מה ראה לשטות זו וכו'? מצינו בגמרא (ברכות לא) שחנה אם
שמואל ביקשה ששמואל יהיה לא חכם ולא טפש, ויש להבין למה זה ביקשה שלא יהיה חכם? ברם חנה
שמה לב שקרח פקחנותו היתה בעוכריו על כן התכוונה שלא יהיה חכם כסבו קרח...

וישלח משה לקרא לדתן ולאבירם (ט"ז, י"ב) מכאן שאין מחזיקין במחלוקת (רש"י) אין חזקה במחלוקת. אסור
לומר כי מאחר וכבר נעשו כמה וכמה נסיונות להשבין שלום שוב לא יועיל מאומה, אלא יש
לנסות שוב ושוב. לפיכך לא נלאה משה רבנו אחרי שדיבר כמה פעמים ושלא לקרא לדתן ולאבירם.
(הרה"ק מהר"י מורקי זצ"ל)

תזכורת חשובה - אין מזרזים חלל למזורזים

כל חלו שקצלו על עולם לגמור מסכת זש"ס צצלי

לעילוי נשמת מו"ר ר' אשר זיע"ה

עד ליום ההילולא צמולאי יום כיפור הצעל"ע תשע"ו

י"ל ע"י מערכת החברותא רח' עדני 3 ירושלים

☎ 02 - 5829688 פקס: 02 - 5325477

ת.ד. 5080 ירושלים 91050

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי זצ"ל זי"ע

